

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa (...) Bank S.A. w W.
przeciwko M. W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 grudnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 grudnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od skarżącej na rzecz powoda 5 400 (pięć tysięcy
czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej M. W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 11 grudnia 2019 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia SN z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, z dnia 28 marca 2007 r., sygn.

akt II CSK 84/07, www.sn.pl). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia SN z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08, www.sn.pl).

W ramach pierwszej przesłanki skarżąca przedstawiła zagadnienie, czy skuteczne wypowiedzenie umowy kredytu zgodnie z art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1896 z późn. zm.) stoi na przeszkodzie badaniu abuzywności postanowień wypowiedzianej umowy, odnoszących się do waloryzacji kredytu wobec kursu franka szwajcarskiego (art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385² k.c.). Wniosła o wyjaśnienie, czy wypowiedzenie umowy stoi na przeszkodzie stwierdzeniu bezskuteczności tych postanowień umowy wobec konsumenta ze skutkiem *ex tunc* i ewentualnemu stwierdzeniu dotyczącemu ważności wypowiedzianej umowy, w tym również, co do uznania jej za nieważną w całości. Ponadto wносиła o wyjaśnienie, czy dokonanie przez konsumenta wyboru jednego z dwóch sposobów spłaty kredytu denominowanego, który następnie okazał się być obciążony sankcją abuzywności (art. 385¹ § 1 k.c.), przy jednoczesnym odrzuceniu możliwości spłaty kredytu według sposobu drugiego, odpowiadającego prawu, ale uzależnionego w całości od wyrażenia zgody przez instytucję finansową, udaremnia możliwość kategorycznego ustalenia bezskuteczności pierwszej z klauzul umownych odnoszących się do spłaty kredytu, a w następstwie uniemożliwia wywiedzenie z tego skutku w postaci nieważności umowy, z uwagi na fakt, że konsument mógłby skorzystać z nieabuzywnej klauzuli umownej, na którą nie zdecydował się składając oświadczenie woli o zawarciu umowy kredytu.

Druga przesłanka została odniesiona do art. 385¹ § 1 k.c. w związku z art. 4 ust. 2 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE seria L, nr 95, s. 29 i nast., polskie wydanie specjalne: rozdział 15, tom 002, s. 288 i nast.) oraz w związku z art. 69 ust. 2 pkt 4a Prawa bankowego w zakresie, w jakim

przepis ten mówi o głównych świadczeniach stron, a to w odniesieniu do kredytu denominowanego do kursu franka szwajcarskiego. Domagała się wyjaśnienia, czy klauzule przeliczeniowe wysokości zobowiązania, jak również poszczególnych rat kredytu wyrażonych we franku szwajcarskim na złote polskie (odnoszące się do kwoty kredytu i zasad jego spłaty) stanowią główne świadczenia stron, a jeśli tak, to w sytuacji, gdy są one wyrażone w sposób niejasny i nietransparentny, czy podlegają ocenie pod kątem abuzywności, a w przypadku stwierdzenia ich nieuczciwego charakteru, czy prowadzą do nieważności umowy. Wniosła też o wykładnię art. 385¹ § 1 k.c. w związku z art. 3 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG w zakresie, w jakim przepisy te mówią o przesłance „rażącego naruszenia interesów konsumenta” oraz „znaczącej nierównowagi wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta”, a to w kontekście tego, czy aby uznać przesłanki abuzywności za spełnione, istnieje potrzeba wykazania, że naruszone (w sposób znaczny lub rażący) zostały interesy ekonomiczne (względnie finansowe) konsumenta, czy wystarczające jest naruszenie innych interesów konsumenta, w tym związanych z zachwianiem równości stron zobowiązaniowego stosunku umownego, uzależnieniem kształtowania uprawnień i obowiązków jednej strony przez drugą, czy braku satysfakcji strony z zawarcia nieuczciwej umowy kredytu.

Skarżąca w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania starała się wykazać istnienie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeby wykładni wskazanych przepisów. Rozstrzyganie jednak tych problemów prawnych i wątpliwości pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie skargi.

Sąd Apelacyjny wnikliwie ocenił umowę kredytu pod kątem jej abuzywności (choć można mieć wątpliwości co do samej oceny dopuszczalności stosowania przez powoda różnych tabeli kursów w stosunku do klientów w zależności od tego, czy dotyczy to kredytu mieszkaniowego, czy nie, z uwagi na brak prawnie uzasadnionych podstaw takiego różnicowania). Ocena ta nie miała jednak wpływu na zasadność roszczenia i w efekcie rozstrzygnięcie dlatego, że, jak wynika z ustaleń, powódka nie podjęła w początkowym okresie spłaty kredytu próby spłaty w walucie, w której kredyt został udzielony, a począwszy od 2011 r. spłacała raty

kredytu we frankach szwajcarskich, korzystając z uprawnienia wynikającego z art. 69 ust. 3 zdanie pierwsze Prawa bankowego. Już z tego względu, wobec braku starań o spłatę bezpośrednio w walucie kredytu w okresie początkowym, a następnie wobec spłacania kredytu bezpośrednio w walucie kredytu nie można mówić w tym zakresie o działaniu powoda jako sprzecznym z dobrymi obyczajami. Pozwana ponadto, pomimo upływu ośmiu lat od daty zakończenia spłacania kredytu w złotych polskich, nie skonkretyzowała zarzutów co do rażącego naruszenia jej interesów w aspekcie ekonomicznym. W okolicznościach niniejszej sprawy wypowiedzenie umowy kredytu było wynikiem braku spłaty i terminowości w spłacie wymagalnego zadłużenia, podstawą żądania pozwu była kwota wyrażona w walucie kredytu, następnie uwzględnionego w tak oznaczonej kwocie. Brak jest zatem podstaw do skutecznego kwestionowania sposobów przeliczania wysokości zobowiązania, sposobu spłaty kredytu, postanowień waloryzacyjnych, skoro nie wykazano, aby powód utrudniał w jakikolwiek sposób realizację zobowiązania w walucie kredytu.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.